

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

Кафедру хореографії та мистецтвознавства створено 2008 року з ініціативи керівництва Львівського державного університету фізичної культури. Спочатку вона існувала як складова кафедри гімнастики, але від 2011 р. отримала самостійний статус. Від 2015 року на кафедрі відкрито магістратуру та заочну форму навчання.

Головною ідеєю створення кафедри було поєднання досвіду роботи з підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту з підготовкою викладачів хореографії, а найголовніше — тренерів-хореографів. Колектив кафедри очолює професор, кандидат педагогічних наук, майстер спорту з художньої гімнастики **Валентина Юрївна Сосіна**. Досвід роботи як тренера-хореографа (близько 10 років) у національній збірній команді Польщі зі спортивної гімнастики дав змогу написати книгу «Хореографія в гімнастиці», рекомендовану Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів ЗВО, що вийшла у видавництві «Олімпійська література» 2009 року.

Крім того, проф. Сосіна В.Ю. написала науково-методичні посібники для студентів і викладачів ЗВО: «Колекція кумедних гімнастичних вправ» (2013), «Акробатика для всіх» (2014), «Гімнастика. Вправи для загального розвитку» (2017), «Гімнастика. Прикладні вправи» (2022) навчально-методичний посібник «Хореографія в спорті» (2021), що було видано видавництвом «Олімпійська література». В.Ю. Сосіна читає дисципліни для студентів старших курсів і магістрів: «Хореографія в спорті», «Загальні основи теорії підготовки спортивного хореографа», «Реабілітаційно-відновлювальна підготовка в хореографії», «Методика підготовки спортивного хореографа», керує магістерськими роботами та аспірантами.

Досвідчений колектив викладачів-практиків зміг за короткий термін створити обличчя кафедри хореографії та мистецтвознавства.

Передає свій багаторічний досвід роботи **Валентина Олександрівна Вартовник** – доцент кафедри, хореограф, методист вищої категорії, керівник, балетмейстер школи народного танцю та Народного художнього колективу України ансамблю танцю «Серпанок» ЦТДЮГ, методист вищої категорії, член Національної спілки хореографів України, Заслужений працівник культури України, Відмінник освіти України, володар нагрудного значка «Софія Русова». У 2019 р. Валентина Олександрівна отримала Почесну Грамоту Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом». Вартовник В. О. викладає теорію та методику викладання українського народного танцю, дуетний танець, методику роботи у професійному хореографічному колективі. Видатний педагог приділяє значну увагу практичному опануванню хореографічного мистецтва, приймає активну участь у проведенні державних іспитів і показових виступах студентів.

Високий рівень організації та режисури спортивно-масових хореографічних заходів кафедри забезпечує народна артистка України **Мазур Ірина Володимирівна**, керівник, режисер, балетмейстер театру танцю "Життя", який з народною артисткою України Русланою здобув перемогу України на пісенному конкурсі "Євробачення", а також представляв Україну як з сольними програмами, так і з програмою Руслани "Дикі Танці" у понад 50 країнах світу. Під керівництвом І.В. Мазур студенти знайомляться з діяльністю театрів Львівщини, вивчають найкращі взірці режисури хореографічних і драматичних вистав.

Доктор мистецтвознавства, професор **Роман Васильович Одрехівський** автор монографій з історії України та українського мистецтва знайомить студентів з історією країни, культурною спадщиною мистецтва хореографії, відкриває майбутнім хореографам і артистам світ театрального мистецтва, історії мистецтва, в тому числі костюму.

Кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, майстер спорту зі спортивних бальних танців, дворазовий чемпіон України **Тарас Петрович Осадців** вперше в Україні запропонував уведення спортивних бальних танців як навчальної дисципліни для викладання у ЗВО спортивного профілю. Провідний фахівець України, автор навчального посібника зі спортивних бальних танців опановує зі студентами теорію і методику викладання цього виду хореографії.

Наталія Віталіївна Пугач, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри, майстер спорту з художньої гімнастики, відповідає за студентську наукову роботу, керує курсовими і дипломними роботами, готує студентів до показових виступів і змагань. Пугач Н.В. керує магістерськими роботами, читає дисципліни: «Теорія і методика розвитку фізичних якостей в хореографії», «Фізичне виховання», «Теорія і методика гімнастики і акробатики».

Магістр хореографії **Андрій Борисович Бойко**, тренер-хореограф збірної команди України зі спортивної акробатики знайомить студентів із теорією та методикою викладання українського народного та народно-сценічного танцю, мистецтвом балетмейстера, керує практиками і курсовими роботами. Під його чуйним і наполегливим керівництвом студенти кафедри невпинно підвищують хореографічну майстерність.

Викладач кафедри хореографії та мистецтвознавства, випускниця кафедри хореографії ЛДУФК **Мартинюк Олена Вячеславівна** - магістр хореографії, артистка модерн-балету "Акверіас" Оксани Лань - Народного колективу України, який протягом багатьох років є гастрольним партнером народної артистки СРСР, Героя України Софії Ротару, викладає сучасні напрямки хореографічного мистецтва, імprovізацію, теорію і практику акторської майстерності. Викладач-практик О.В. Мартинюк постійно підвищує свою теоретичну та методичну підготовку, підготувала до друку навчальний посібник «Сучасні напрямки танцювального мистецтва».

Випускниця ЛДУФК, магістр **Яна Євгенівна Шелейкіс** викладає теорію і методику історико-побутового та українського народного танцю, методику викладання хореографії у навчальних закладах різного типу, готує студентів до державних іспитів. Наполеглива праця викладача з підростаючим поколінням українських танцюристів була оцінена високими нагородами, в тому числі подякою Міністерства освіти і науки України “За сумлінну та бездоганну працю, досягнуті успіхи у справі навчання і виховання підростаючого покоління” (2018), подякою Українського державного центру позашкільної освіти “За сумлінну та бездоганну працю, досягнуті успіхи у справі навчання і виховання підростаючого покоління”(2018).

Теорію та історію музики, основи педагогічної майстерності студенти кафедри опановують під керівництвом **Кисляка Богдана Миколайовича**, кандидата мистецтвознавства, заслуженого артиста естрадного мистецтва України. Акордеоніст-віртуоз, диригент оркестру народних інструментів Б.М. Кисляк є лауреатом I премії Міжнародного конкурсу «Muzichni interpretation» (Польща) (2017) та інших престижних міжнародних та всеукраїнських конкурсів.

Дисципліни «Вступ до спеціальності», педагогічну практику, керівництво курсовими роботами здійснює старший викладач **Тетяна Василівна Зайдель** – випускниця Рівненського інституту культури за спеціальністю «диригент академічного хору».

Викладач **Олена Мирославівна Шевченко** відповідає за дисципліну «Теорія і методика викладання класичного танцю», яка викладається протягом 2,5 років.

Випускниця кафедри, магістр хореографії, провідна солістка Львівського Національного академічного театру опери і балету імені Соломії Крушельницької **Наталія Борисівна Дідик** долучила до грона викладачів-практиків кафедри, де проводить заняття з класичного та народно-сценічного танцю.

За короткий період існування кафедри розроблено усю навчально-методичну документацію, що забезпечує якісне проведення навчального процесу. Крім того, професорсько-викладацький склад кафедри підготував науково-методичні розробки, навчальні посібники та методичні рекомендації для студентів. Науково-педагогічний склад кафедри хореографії та мистецтвознавства налічує 12 викладачів. З них: професорів, докторів наук 1 (16,7%), доцентів, кандидатів наук – 3 (25%), доцентів, заслужених працівників культури України, відмінників освіти – 1 (8,3%); старших викладачів - 1 (8,3%), викладачів – 5 (41,7%). За віком: до 30 років –1 (8,3%), до 40 років – 3 (25%), до 50 років – 2 (16,6%), до 60 років – 4 (33,3%), до 70 років і старші – 2 (16,7%).

На сьогодні на кафедрі навчається біля 140 студентів. Серед них є як професіонали, так і аматори цього виду мистецтва. На кафедрі вчать солісти та артисти Львівського Національного академічного театру опери і балету імені Соломії Крушельницької: заслужені артисти України. Серед них провідні солісти балету Арсен Марусенко, Святослав і Олексій Качій, артисти провідних українських танцювальних колективів: модерн-балету «Акверіас», заслуженого вокально-хореографічного ансамблю «Галичина» та ін. Захищають честь нашого вишу на чемпіонатах Європи, України, міжнародних турнірах відомі спортсмени, представники бальних спортивних танців (З. Самотій та ін.).

На кафедрі постійно ведеться науково-дослідна робота (керівник професор - В.Ю. Сосіна).

За останній період викладачі та аспіранти кафедри виступали на наукових та науково-методичних конференціях: «Молода спортивна наука України» (Львів, 2017 – 2021 рр.); «Сучасні проблеми теорії та методики гімнастики і хореографії» (Львів, 2015 – 2021); V Міжнародній науково-практичній конференції; Всеукраїнській науково-практичній конференції «Хореографічна та театральна культура України: педагогічні та мистецькі виміри» (Київ, 2012-2021); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Тенденції розвитку хореографічних дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах» (Київ, 2014-2021), Всеукраїнській науково-практичній конференції «Феномен «Черемошу»: традиції Франкового університету в царині національного та культурно-освітнього виховання молоді» (м. Львів, 11 – 12 листопада 2016-2021 р.); конференції з мистецтвознавства Львівської академії мистецтв, III Всеукраїнській науково-творчій конференції «Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі» (м. Київ, 2015-2021 р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції «Тенденції розвитку хореографічних дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах» (м. Київ, 2015-2021 р.,) та ін.

Викладачі кафедри хореографії та мистецтвознавства систематично рецензують статті на наукові конференції всеукраїнського та міжнародного рівнів. За останні три роки підготовлено рецензії та відгуки на обґрунтування дисертаційних робіт (4), автореферати дисертацій (6); дисертації (7), виступали у якості офіційних опонентів під час захисту кандидатських дисертацій (6), приймали участь у роботі журі на конференціях «Молода спортивна наука України», День студентської науки та ін.

Викладачами кафедри здійснюється керівництво дисертаційними роботами аспірантів (2 аспіранти, які на даний час успішно захистили дисертації), магістерськими роботами студентів. За результатами НДР викладачі, аспіранти та студенти регулярно виступають на науково-методичних конференціях і семінарах. Під керівництвом професорсько-викладацького складу кафедри хореографії підготовлено і успішно захищено 2 кандидатських дисертації (Ленишин В.А. «Вдосконалення спеціальної фізичної підготовки спортсменок у групових вправах художньої гімнастики на етапі спеціалізованої базової підготовки»; Наконечна А.В. «Фізкультурно-оздоровчі технології проведення занять за системою Дж. Пілатеса для жінок другого зрілого віку».наук. керівник, доцент Сосіна В.Ю.).

Сумісно з кафедрою гімнастики кафедра хореографії та мистецтвознавства випускала щорічний збірник науково-методичних матеріалів «Сучасні проблеми теорії та методики гімнастики», а з 2013 р.–«Сучасні проблеми теорії та методики гімнастики та хореографії», в якому викладачі публікують результати своїх науково-методичних досліджень. За останні 5 років в ньому опубліковано 125 науково-методичних робіт.

Налагоджено співпрацю з Львівським національним академічним театром опери та балету імені Соломії Крушельницької, де студенти мають змогу не тільки подивитися балетні спектаклі, а й відвідати уроки провідних педагогів (заслуженої артистки України

І.С.Малхасянц). Окрім того, студентам кафедри надано можливість відвідувати тематичні концерти Львівської державної філармонії. Плідною виявилася співпраця з Центром творчості дітей та юнацтва Галичини, Львівською державною хореографічною школою, де студенти проходять організаційну та професійну, відвідують міжнародні конференції, конкурси.

Колектив кафедри є співорганізатором Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретико-методологічні, медико-біологічні аспекти в хореографії та спорті», яку проводить спільно з колективом кафедри режисури і хореографії ЛНУ ім. Івана Франка; всеукраїнської науково-практичної конференції *«Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті європейських та світових тенденцій»* та майстер-класів для учасників конференцій. З 2016 року на базі кафедри та за участю викладачів і студентів проводяться курси підвищення кваліфікації для викладачів хореографії області.